

Silahların gölgesinde esrar tarlaları

AZİZ İSTEGÜN , İSMAİL AVCI
 DİYARBAKIR
 25/09/2012

Diyarbakir ile Bingöl arasındaki kırsal bölge uçsuz bucaksız kenevir tarlalarıyla dolu. Terör örgütü "Siz ekin, biz burada oldukça devlet buraya gelmez." diyor. Uyuşturucu yetiştiricileri de PKK'ya hem lojistik destek, hem de gelirden pay veriyor. Bu bölgedeki 80 köy ve mezrada yaklaşık 500 ton esrar yetiştiriliyor.

Türkiye'nin 30 yıldır yaşadığı, 50 bin kişinin hayatını kaybetmesine sebep olan terör sorunu, yıllarca sadece güvenlik boyutuyla ele alındı. Terörün, kendini besleyen 'yan alanlar' oluşturduğu fark edilemedi. Tedbir alınmadığı için PKK'yı beslemeye devam eden en önemli damar uyuşturucu. Terörün yoğun olduğu bölgeler, uyuşturucu ve kara para için adeta 'güvenli bölge' olarak görülüyor. Diyarbakir ile Bingöl arasındaki kırsal alan bunun en bariz örneklerinden biri. Diyarbakir'in kuzeyinde yer alan Lice, Hani, Hazro ve Kulp ilçeleri ile Bingöl'ün Genç ilçesi kırsalında uçsuz bucaksız uyuşturucu tarlaları bulunuyor. Devletin 'terör' gerekçesiyle uğramadığı, PKK'nın ise kamp kurduğu bu bölgedeki 80 köy ve mezrada Hint keneviri ekiliyor, esrar üretiliyor. Bu yıl, bölgede yetiştirilen esrar miktarı yaklaşık 500 ton. Üretim tamamı terör örgütünün kontrolünde gerçekleşiyor. Zira örgüte 'komisyon' vermeden kenevir ekmek mümkün değil. Kendi başına hareket edenlerin tarlası yakılıyor. Terör örgütünün geçen yıl bu bölgedeki uyuşturucudan yaklaşık 50 milyon dolar gelir elde ettiği hesaplanıyor. PKK'nın 'eyalet' olarak tanımladığı 5 bölge içinde, kendi masraflarını karşılayıp şehirdeki milisleri finanse ve diğer eyaletlere yardım edebilen Amed, Kandil'e de para aktarabilen tek yer.

Uyuşturucu üretim merkezlerine dönüşen Diyarbakir-Bingöl kırsalında terör örgütü PKK'nın kampları bulunuyor. 12 yıl aradan sonra asker ve polisin birlikte Görese Dağı'na düzenlediği operasyonda, PKK'nın, 'Amed' dediği eyaleti buradan yönettiği ortaya çıktı. Diyarbakir kırsalında Görese gibi 4 yer daha var. Bunlardan ikisi Lice'nin en kuzeyinde, birisi Lice'nin kuzeydoğusunda diğeri ise Genç ilçesi kırsalında. Güvenlik güçlerinin 'terör bölgesi' diyerek gitmediği; ancak PKK'lıların çok rahat hareket ettiği bu bölge tamamıyla esrar tarlalarıyla kaplı.

Lice ile Genç arasındaki Akçabudak gibi onlarca köy ve mezranın hemen yanında kenevir tarlaları görmek mümkün. Zehir tarlalarının su ihtiyacını karşılamak için özel kuyular ve havuzlar yapılmış. Esrar tarlasına sulama sistemi kuranlar bile görülüyor. Bu bölgede evi olmayanlar tarlaların başına yaptıkları kulübelerde kalıyor, hasat sonrası şehre dönüyor. PKK, bölgede uyuşturucuyu kendi kontrolünde tutuyor. Esrarın

gelirinden yüzde 20 pay alıyor. Kırsalda yılda ortalama 500 ton esrar yetiştiriliyor. Polis ve jandarmanın ele geçirdiği esrar en fazla 15-20 ton oluyor. Geriye kalan uyuşturucu İstanbul gibi büyük şehirlerde gençleri zehirliyor. Bu rant çarkının içinde bölgedeki bazı devlet görevlileri ile köy korucuları da yer alıyor.

Doğu ve Güneydoğu'da OHAL kapsamında köylerin boşaltılması en çok terör örgütü ve uyuşturucu tacirlerine yaradı. Diyarbakır'ın Lice, Hani, Hazro, Kulp ile Bingöl'ün Genç ilçesi kırsalında büyük bir boşluk meydana geldi. Askerin kırsala çıkmaması üzerine kenevir ekim alanı her geçen yıl genişledi. PKK'lılar, kenevir ekenlere, "Siz ekin, biz burada oldukça devlet buraya gelmez." garantisi verdi. 2008 yılına gelindiğinde PKK, kenevir ekimini tamamen kontrolü altına alırken, 2010 yılında izne tabi tuttu. Köyleri tek tek gezen örgüt üyeleri, kimin kaç dönümde ne kadar kenevir yetiştirdiğini kayıt altına alırken, örgüte verilecek payı belirledi. Uyuşturucu tacirleri, PKK'ya hem yüzde vermeye hem de lojistik ihtiyaçlarını gidermeye başladı. Militanların yaşam malzemeleri büyük oranda kenevir ekenler tarafından karşılandı. Örgüte rağmen kenevir ekenlere iki farklı 'ceza' kesildi. Birincisi ürettiği bütün esrarı elinden almak, ikincisi ise esrarı ve sevkiyatta kullandığı aracı yakmak. Komisyon vermeyenlerin araçlarını yakan PKK, kendisine yakın basın organlarında ise, 'uyuşturucuya karşı olduğu için araçları yaktığı' yönünde propaganda yaptı.

Güvenlik güçleri, bu yıl Diyarbakır kırsalında kenevir ekiminin adeta patladığına dikkat çekiyor. Yaklaşık 3 katlık bir artış söz konusu. Narkoterör uzmanları, 2011 yılında Avrupa'da baş gösteren kriz sebebiyle örgütün özellikle Hollanda, Danimarka, Almanya ve İspanya'daki 'haraç' gelirinin ciddi oranda azaldığını belirtiyor. Bunu telafi etmek için PKK'nın uyuşturucuya ağırlık verdiği üzerinde duruluyor.

'KENEVİR EKENLER ÖRGÜTÜN KURYESİ OLUYOR'

Peki, binlerce asker bu bölgede konuşlu olmasına rağmen Hani, Lice, Kulp, Genç kırsalında terör örgütü nasıl bu kadar etkin olabiliyor? Diyarbakır'ın Lice ilçesine bağlı bir köyde kendisi de kenevir eken C.K., uyuşturucuya bulaşanların hem bazı jandarma görevlileriyle hem de PKK ile irtibatlı olduğunu söylüyor. Bölgede koruculuk yapan bazı isimlerin de Hint keneviri ektiği biliniyor. Bu kişilerin hem bazı devlet görevlileriyle hem de örgütle bağlantıları olduğu vurgulanıyor. Terör örgütüne yönelik operasyonların, uyuşturucu işi yapan korucular tarafından bölgedeki PKK'lılara iletildiği ileri sürülüyor. Bazı korucuların köyde kenevir ekenlerden adam başına para toplayarak karakoldaki başçavuşa verdiğini ileri sürüyor. C.K., örgütün de köylüleri meydanda topladığını ve kenevir ekimi yapacak olanlara 'herkes parasını ayarlasın' dediğini belirtiyor. C.K., yaşadıklarını şöyle anlatıyor: "Yolçatı köyüne geçen yıl il jandarma tarafından operasyon yapıldı. Bunun üzerine köylüler aracılık yapan korucuya kızdı. O da, 'Biz ilçeyi bağlamıştık ama il jandarma beni aştı, zaten gelirken haberimiz olmadı.' dedi. Hatta il jandarma operasyonu yaptıktan sonra tahkikatı ilçe jandarma yaptı. Esrarların gerçek sahiplerini yakalamadılar, sadece 80 yaşında yaşlı adamın üzerine her şeyi yıktılar."

Lice'nin kuzeyindeki köylerde esrar işi yapanların örgütün taşıma ve lojistik ihtiyacını da karşıladığını kaydeden C.K., "Bazı aileler var ki örgütün sorumlusu sadece onlarla

görüşür. Bu aileler kendi araçlarıyla örgütün Lice'deki her türlü işlerini hallederler. Yol kesme, erzak nakli ve adam sevki gibi işler bu araçlarla yapılır." diyor. Diyarbakır'ın Kulp ilçesinde ikamet eden N.A.'nın anlattıkları da farklı değil. Lice şehir merkezinde ikamet eden bir ailenin iki köye kenevir ektiğini belirten N.A., "Bu kişilerin, jandarma karakolunda bir rütbeli ile işbirliği var. Esrar ekimi ile ilgili olarak köylülerden hem örgüt hem de jandarma adına para topluyorlar. Örgütün parasını 'Rêber' kod adlı Kulplu Mehmet Şah İldeniz isimindeki teröriste veriyorlar. Jandarmaya ayrılan parayı ise bir korucu alıyor." diyor.

DİYARBAKIR KIRSALI PKK'NIN DARPANESİ GİBİ

Diyarbakır Emniyet Müdürlüğü'nün temmuz ayında düzenlediği Lice'deki operasyonda ilginç bir durum ortaya çıkmıştı. Örgütün Lice ilçesinde esrardan elde ettiği 5 milyon TL'nin bir militan tarafından toprağa gömülerek saklandığı; ancak bu şahıs operasyonda öldürülünce paraların kaybolduğu belirlenmişti. Diyarbakır'da bu yıl en çok kenevir ekilen köyler şunlar: Hedik, Saydamlı, Tepe, Kilimli, Bayırlı, Sağlık, Mehmetdil, Baharlar, Hamzabey Akçabudak, Ulucak, Yorulmaz, Yünlüce, Konaklı, Yolçatı, Koruca mahallesi, Dibek, Mehmeddin, Dokuzkanat ve Bilgin.

UYUŞTURUCUNUN OLDUĞU YERDE TERÖR VAR

Diyarbakır'ın güneyindeki Bismil, Çınar ilçelerinde hiçbir şekilde kenevir yetiştirilmediği gibi teröristlerin varlığı da neredeyse yok. Ancak dağlık olan kuzey tarafında kenevir tarlaları mevcut ve örgütün hâkimiyeti söz konusu. Bu bölgede aynı zamanda sürekli terör eylemleri yaşanıyor. Son iki yılda kenevir ekim bölgesinde onlarca kez yol kesen teröristler, propaganda yaptı. Geçen yıl yine aynı yerlerde yol kesen teröristler bir kaymakam adayı ile 2 asker kaçırmışlardı. Aynı yerde bu yıl 7 asker şehit oldu.

SOKAK OLAYLARINDA ESRAR İZİ

Terör örgütünün kırsalda yetiştirilmesini teşvik ettiği esrar genelde büyük şehirlerin varoşlarında satılıyor. OHAL yıllarında köylerden göç edenler Diyarbakır, Bursa, Kocaeli, Antalya, Adana, Mersin gibi büyük şehirlere yerleşti. Diyarbakır'da yapılan bir çalışmada ilginç sonuçlar elde edildi. Başkanlığını AK Parti Diyarbakır İl Yönetim Kurulu üyesi avukat Cevdet Nasıranlı'nın yaptığı ve Prof. Dr. Nilay Çabukkaya ile Doç. Dr. Mehmet Çakıcı'nın katkı sağladığı 'Uyuşturucu Madde ile Mücadele Komisyonu'nun yaptığı çalışmada, nerede uyuşturucu kullanımı varsa orada olayların olduğuna dikkat çekilmişti. Raporunda, terör örgütü faaliyetlerinin yoğun olduğu Bağlar ilçesi Kaynartepe Mahallesi, 5 Nisan Mahallesi, Muradiye Mahallesi, Seyrantepe, Dicle Mahallesi civarı, Ferit Köşk Mahallesi, Saray Kapı, Fiskaya, Hançepek ve Suriçi bölgelerinde uyuşturucu madde kullanımı ve satıcılığının had safhada olduğu vurgulanmıştı.

KCK eylemler öncesi gençlere esrar içiriyor

Terör örgütü KCK'nın Sur ilçesi gençlik yapılanmasına yönelik düzenlenen

operasyonda yakalanan 17 kişi hakkında hazırlanan iddianamede terör örgütü KCK'nın sokak eylemleri öncesinde gençlere esrar içirttiği belirtiliyor. Diyarbakır 6'ncı Ağır Ceza Mahkemesi'nce kabul edilen iddianamede, eylemci gençlerin telefon görüşme kayıtları da yer alıyor. Gençleri örgüt adına yönlendiren bazı kişilerin, alt birimdeki kişilerle yaptıkları konuşmalarda, "Üçlü sarın, kalitelisinden olsun. Size yeni gençler gönderiyorum, memnun kalsınlar." dediği vurgulanıyor. İddianamede, son süreçte PKK/KCK terör örgütünün gerçekleştirmiş oldukları eylemlerde yakalanan şahısların birçoğunun madde bağımlısı şahıslardan oluştuğu tespiti yapılıyor.

Bir dönümden 500 kilo esrar çıkıyor

Diyarbakır'da bu yıl fazla ekimden dolayı esrarın fiyatında düşüş yaşandı. Bir dönüm tarlada yaklaşık 800 bin dişi Hint keneviri kökü elde ediliyor. Bu da 450-500 kilogram esrara tekabül ediyor. Kenevirin kilosu tarlada 75 TL, kurutulmuş hali ise 300 TL'ye satılıyor. Diyarbakır şehir merkezinde ise kilogram fiyatı 500 TL'ye kadar çıkıyor. Esrarın İstanbul'daki fiyatı ise 2.500 ile 4000 TL arasında değişiyor. Bir dönüm tarlada ortalama yarım ton esrar üretiliyor. Bunun piyasa değeri 150 bin TL civarında. Bir dönüm arazide ekilecek buğdayın geliri ise sadece yarım kilogram esrarın getirisi kadar; yani 150 TL. Hiçbir engelle karşılaşmayan zehir tacirleri, tarlalarına buğday, pamuk yerine kenevir ekiyor. Üstelik ekim yapanların alıcı bulma gibi sıkıntısı da olmuyor. Esrar çoğunlukla köyde alıcısına teslim ediliyor. Keneviri eken kişi, hiç riske girmeden bulunduğu yerde malını satıp parasını alıyor. Zehir tacirleri, köylerde kurutulmuş esrarı yükleyip şehre götürüyor. Sevkiyatta ise genelde kırsal yollar kullanılıyor. Lice'den sonra çok sayıda tali yolun olması esrarın sevkiyatını kolaylaştırıyor.